

Bruxelles, den 27.2.2024
COM(2024) 89 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET
om visse aspekter af gaslagring i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning
(EU) 2017/1938

1. INDLEDNING

I henhold til artikel 17a i forordning (EU) 2017/1938, som indsat ved artikel 1, stk. 5, i forordning (EU) 2022/1032, i det følgende benævnt "**forordningen om gasoplagring**", skal Kommissionen forelægge årlige rapporter for Europa-Parlamentet og Rådet, således at hver rapport bidrager til at udvide videnbasen om bedste praksis for opfyldning af gaslagersanlæg i Unionen.

Underjordiske gaslagre er afgørende for energiforsyningsikkerheden i EU. De giver EU's gassystem en vigtig sæsonbestemt fleksibilitet om vinteren. I kolde perioder kan gaslagre være den vigtigste gasforsyningskilde. Gaslagre forsyner også elsystemet med en regulerbar energikilde til elproduktion. Lagrene leverer typisk 25-30 % af den gas, der forbruges i EU om vinteren. Desuden muliggør gaslagre en effektiv udformning af EU's gassystem ved at mindske behovet for store importstrømme i vintermånederne og forhindre overdimensioneret import- og transmissionsinfrastruktur. Gasimporten er derfor forholdsvis stabil i løbet af året, og injektioner af importoverskud foregår i sommerperioden (april-oktober/november), mens udtræk af lagre supplerer gasimporten i vinterperioden (oktober/november til marts). Gaslagrene bidrager derfor til prisstabilitet takket være deres langsigtede lagringskapacitet, og de bidrager til at absorbere forsyningschok med deres betydelige kapacitet (1 100 TWh eller 100 mia. m³).

I 2021 oplevede EU en længere periode med svingende og høje energipriser som følge af bl.a. lavere lagerpåfyldningsniveauer end normalt. De øgede geopolitiske spændinger efter Ruslands invasion af Ukraine i begyndelsen af 2022 forstærkede usikkerheden og fremhævede behovet for velfyldte gaslagre til fremtidige vintre.

De ændringer, der blev indført ved forordningen om gasoplagring, kræver, at alle medlemsstater med gaslagerkapacitet sikrer, at deres underjordiske gaslagre fyldes op til 90 % senest den 1. november hvert år. Medlemsstater uden gaslagre skal også bidrage til de overordnede lagringsmål ved at sikre, at 15 % af deres årlige forbrug oplagres i andre medlemsstater.

Gaslagerfaciliteter er kritisk infrastruktur som omhandlet i direktiv (EU) 2022/2557 om kritiske enheders modstandsdygtighed, og lagersystemoperatører er omfattet af direktivets anvendelsesområde¹. Derudover skal alle lagersystemoperatører i EU gennemgå en certificeringsproces senest i begyndelsen af 2024 for at mindske risikoen for negativ ekstern indblanding. Kommissionens tjenestegrene har allerede modtaget certificeringer fra flere medlemsstater og afgiver de tilhørende udtalelser. I denne rapport gøres der status over gennemførelsen af forordningen om gasoplagring i 2023 og begyndelsen af 2024 på grundlag af oplysninger fra medlemsstaterne om gasoplagringsforanstaltninger og deres certificeringsprocedurer i overensstemmelse med artikel 17a i forordning (EU) 2017/1938.

¹ Som defineret i direktiv (EU) 2022/2557 om kritiske enheders modstandsdygtighed forstås ved "kritisk infrastruktur" et aktiv, en facilitet, udstyr, et netværk eller et system, eller en del af et aktiv, en facilitet, udstyr, et netværk eller et system, som er nødvendig(t) for leveringen af en væsentlig tjeneste. I henhold til bilaget til direktivet falder lagersystemoperatører desuden ind under direktivets anvendelsesområde som typer enheder i energisektoren, delsektoren gas.

2. RETSGRUNDLAG OG BAGGRUND

Den 1. november 2023 var gaslagrene i EU 99,4 % fulde, hvilket er et godt stykke over målet på 90 %. Alle medlemsstater nåede hver især deres lovgivningsmæssige mål². Ved udgangen af 2023, dvs. den 15. december 2023, var gaslagrene stadig 89 % fulde. EU gik godt forberedt ind i vinteren 2023/2024, i betragtning af at gaslagrene tegner sig for 25-30 % af EU's gasefterspørgsel om vinteren.

I henhold til artikel 17a i forordning (EU) 2017/1938, indsat ved artikel 1, stk. 5, i forordningen om gasoplagring, forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet årlige rapporter. Disse rapporter skal indeholde:

- en oversigt over de foranstaltninger, som medlemsstaterne har truffet for at opfylde oplagringsforpligtelserne
- en oversigt over den tid, der er behov for til den certificeringsprocedure, der er fastsat i artikel 3a i forordning (EF) nr. 715/2009
- en oversigt over de foranstaltninger, som Kommissionen har anmodet om for at sikre, at fyldningsforløbene overholdes, og at fyldningsmålene nås
- en analyse af denne forordnings potentielle virkninger på gaspriserne og potentielle gasbesparelser i forbindelse med artikel 6b, stk. 4.

Rapporten bidrager til at udvide videnbasen om bedste praksis for opfyldning af lagringsanlæg.

3. OVERSIGT OVER FORANSTALTNINGER TRUFFET AF MEDLEMSSTATERNE

I henhold til de ændringer, som er indført ved forordningen om gasoplagring skal medlemsstaterne træffe alle nødvendige foranstaltninger for at nå fyldningsmålene. De bør sigte mod at anvende markedsbaserede foranstaltninger, hvor det er muligt, for at undgå unødvendige markedsforstyrrelser. Foranstaltningerne kan dog omfatte lovgivningsmæssige foranstaltninger, finansielle incitamenter eller kompensation til markedsdeltagerne.

Forordningen om gasoplagring indeholder en illustrativ og ikkeudtømmende liste over potentielle foranstaltninger og værktøjer. Kommissionen sendte i efteråret 2023 et spørgeskema til medlemsstaternes myndigheder for at samle de foranstaltninger og værktøjer, de havde anvendt med henblik på at sikre, at deres lagringsanlæg blev fyldt op. De foranstaltninger, som medlemsstaterne har vedtaget, omfattede også aftaler, aftalememoranda eller byrdefordelingsmekanismer undertegnet af medlemsstater uden underjordiske gaslagre, som omfatter ordninger for anvendelse af underjordiske lagerfaciliteter.

Medlemsstaterne med underjordisk gaslagring bekræftede, at de fleste foranstaltninger, der var gældende i 2022, blev videreført i 2023. Nogle af foranstaltningerne fandtes før forordningen om gasoplagring fra 2022, mens andre blev indført efter forordningen om gasoplagring. En nedgang i efterspørgslen bidrog til gunstige markedsvilkår i forbindelse med lagerfyldningssæsonen 2023, hvilket resulterede i lavere gaspriser sammenlignet med 2022 og en positiv fordeling over sommer og vinter, hvilket lettede den effektive og rettidige opfyldning af lagringsanlæggene, uden at det var nødvendigt som sidste udvej at håndhæve de foranstaltninger, der blev anvendt i lagerfyldningssæsonen i 2022. Medlemsstaterne understregede også generelt betydningen af

² Forordning (EU) 2022/1032 om ændring af forordning (EU) 2017/1938 og (EF) nr. 715/2009.

fleksible mellemliggende fyldningsmål med hensyn til at skabe balance mellem at sikre forløbets tekniske gennemførlighed og tilbyde lagerbrugerne markedsfleksibilitet.

Blandt de mest almindelige foranstaltninger, som medlemsstaterne gennemførte, var:

- Minimumsmængde i gaslager: indførelse af en forpligtelse for lagersystemoperatørerne til at nå det krævede minimumsfyldningsniveau i overensstemmelse med det nationale mål
- Udbudskapacitet: krav om, at lagersystemoperatørerne skal udbyde kapaciteten til markedsdeltagerne (i de fleste tilfælde via kapacitetsauktioner)
- Udpegelse af en særlig enhed: udpegelse af en enhed, der skal levere en sidste udvej til oplagring
- Strategisk oplagring: vedtagelse af effektive instrumenter til offentlige eller private enheders indkøb og forvaltning af strategiske lagre
- Uudnyttet reserveret kapacitet: sikring af, at de reserverede kapaciteter anvendes effektivt ved at anvende "use it or lose it"-overbelastningsmekanismer til frigivelse af reserveret, men uudnyttet lagerkapacitet.

Med hensyn til gennemførelsen af gaslagring glæder ACER sig i sin udtalelse om ENTSOG's vinterprognose for forsyningen 2023-2024³ over, at EU's mål om en samlet lagerfyldningsgrad på 90 % allerede blev nået i midten af august, næsten to måneder før fristen den 1. november. Hvor det er muligt, har de nationale regulerende myndigheder kontrolleret nøjagtigheden af de lagerfyldningsniveauer, der er rapporteret i ENTSOG's vinterprognose. ACER rapporterer endvidere, at ACER's nyligt offentliggjorte konsulentundersøgelse om virkningen af EU's og nationale regler om gasoplagring viser, at de foranstaltninger, der er gennemført i medlemsstaterne, effektivt har bidraget til at nå lagerfyldningsniveauerne på nationalt og europæisk plan.

Yderligere oplysninger om gennemførelsesforanstaltningerne findes i *Tabel 1* og *bilag*.

Tabel 1 — Foranstaltninger til gennemførelse af fyldningsmål i henhold til artikel 6b i forordningen om gasoplagring pr. medlemsstat med underjordisk gaslagring

³ UDTALELSE NR. 11/2023 FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS AGENTUR FOR SAMARBEJDE MELLEM ENERGIREGULERINGSMYNDIGHEDER af 14. december 2023 om ENTSOG's vinterprognose for forsyningen 2023/2024, [ACER Opinion 11-2023 on ENTSOG Winter Supply Outlook 2023-2024.pdf \(europa.eu\)](#).

	AT	BE	BG	CZ	DE	DK	ES	FR	HR	HU	IT	LV	NL	PL	PT	RO	SE	SK
Minimum volume in gas storage	X		X	X			X		T	X					X	X		X
Tender of capacities		X				X	X	X							X			
Balancing stock managed by TSO									X		T							
Obligations imposed on designated entities				X	X	X			X		T			X				
Coordinated instruments																		
Voluntary joint procurement mechanisms																		
Financial incentives for market participants		X		T		X	X				T		T					
Unused booked capacities	X	X		X	X		X		X									
Strategic storage	X		X	X	X	X	X			X	X	X						
Appointment of dedicated entity					X		X	X	T		X		T				X	
Discount on storage tariffs		X					T											
Capital and operational expenditures								X			X							
Other																		

T betyder midlertidig foranstaltning

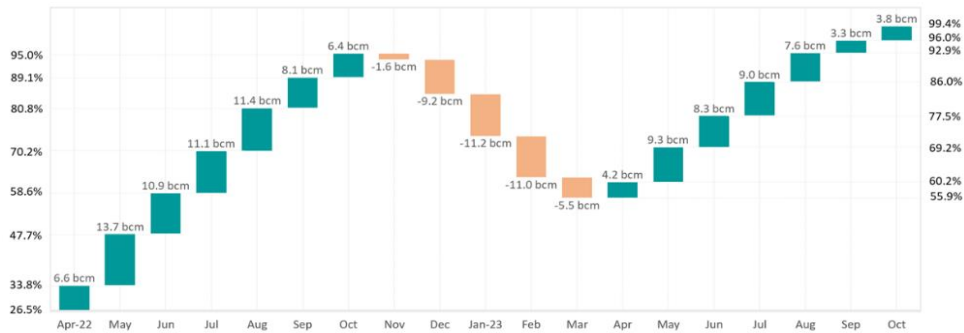
Kilde: Medlemsstaternes svar på Kommissionens undersøgelse og [ACER's og VIS' gaslagringsrapport 2023](#)

Ifølge forordningens byrdefordelingsmekanisme, som er identificeret i forordningens artikel 6c, skal medlemsstater uden lagerfaciliteter på deres område oplagre gasmængder i nabolande svarende til mindst 15 % af deres årlige forbrug.

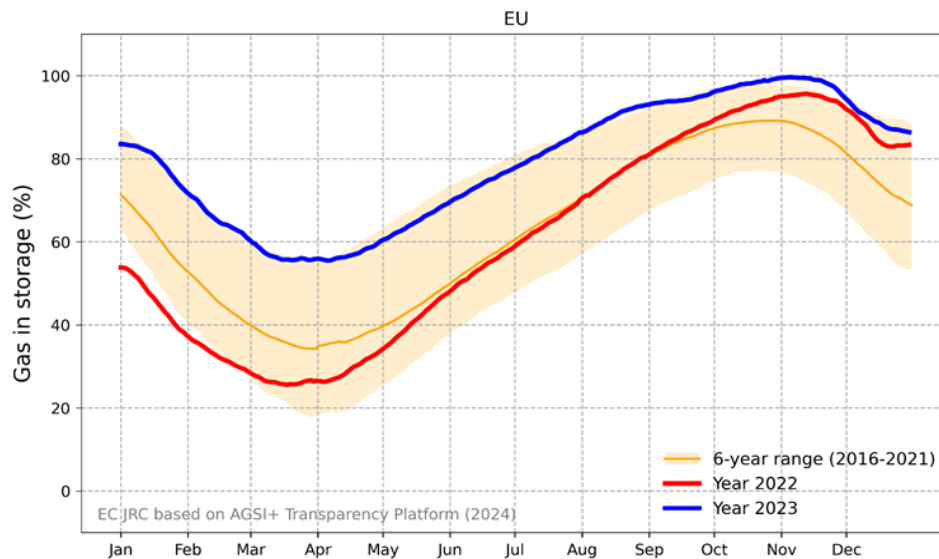
Kommissionens undersøgelse viser, at byrdefordelingsmekanismen i 2023 blev anvendt i mindst tre medlemsstater uden gaslagerfaciliteter. Estland arrangerede købet af 1 TWh (30 % af det årlige forbrug) som en national strategisk reserve, der skulle oplagres i Letland. Litauen bekræftede, at det havde lagret ca. 2,05 TWh i Letland, hvilket svarer til den gennemsnitlige anvendelse i de foregående fem år. Slovenien bekræftede også, at dets leverandører oplagrer gas på et kommercielt grundlag svarende til 15 % af det foregående femårige forbrug.

Ved udgangen af vinteren 2022-2023 var EU's lagre 56 % fyldte. Dette niveau er højere end gennemsnittet og er blevet væsentligt understøttet af en reduceret gas efterspørgsel på 18 %, som bidrog til de gunstige markedsvilkår, der letter genopfyldningen. I 2023 blev der oplagret 505 TWh (ca. 45 mia. m³) gas som følge af oplagringsforanstaltninger. Ca. 60 % af den gas, der blev oplagret i sommeren 2023, blev påfyldt i månederne maj-juli (se figur 1), sandsynligvis som følge af faldet i gaspriserne i begyndelsen af lagerfyldningssæsonen. Denne tidlige injektion var afgørende for at nå fyldningsmålet på 90 % senest medio august, dvs. mere end to måneder i forvejen. Pr. 1. november 2023 var EU's gaslagre 99,4 % fyldte, og alle medlemsstater overskred fyldningsmålet på 90 % (figur 2).

Figur 1 — Nettoinjektioner i EU's gaslagre efter måned

Figur 2 — Gas i EU's underjordiske lagre i 2022 og 2023 sammenlignet med det foregående 6-års gennemsnit og interval.

4. OVERSIGT OVER CERTIFICERINGSPROCEDUREN

I henhold til artikel 3a i forordning (EF) nr. 715/2009, som indsat ved forordningen om gasoplagring, skal medlemsstaterne sikre, at hver lagersystemoperatør, herunder enhver lagersystemoperatør, der kontrolleres af en transmissionssystemoperatør, certificeres. I denne sammenhæng skal medlemsstaternes certificerende myndigheder forelægge et udkast til afgørelse om certificering for lagersystemoperatører, der driver underjordiske gaslagerfaciliteter med en kapacitet på over 3,5 TWh, hvor de samlede lagerfaciliteter uanset antallet af lagersystemoperatører den 31. marts 2021 og den 31. marts 2022 var fyldt til et niveau, der i gennemsnit var mindre end 30 % af deres maksimale kapacitet, senest den 1. februar 2023. Den certificerende myndighed skal straks meddele Kommissionen sit udkast til afgørelse om certificering sammen med alle relevante oplysninger, således at Kommissionen afgiver udtalelse om udkastet til afgørelse om certificering til certificeringsmyndigheden.

I 2023 forelagde flere medlemsstater udkast til afgørelser om certificering af lagersystemoperatører for Kommissionen. Kommissionen vedtog ti certificeringsudtalelser, som efter certificeringsmyndighedens fortrolighedskontrol blev offentliggjort i Kommissionens åbenhedsregister og på GD ENER's websted. Kommissionen modtager stadig udkast til certificeringsafgørelser og er i tæt kontakt med de medlemsstater, der oplever forsinkelser i

forelæggelsen af deres udkast til afgørelser. Kommissionen bemærker, at mange medlemsstater, navnlig dem med et stort antal lagringsanlæg, arbejder aktivt på certificeringsprocessen. Det er vigtigt at gøre rettidige fremskridt for at sikre en korrekt gennemførelse af forordningen om gasoplagring og styrke EU's forsyningssikkerhed.

Tabel 2 — Oversigt over certificeringsproceduren ved udgangen af 2023^{4, 5}

	Udkast til certificeringer meddelt af Antal operatører (antal lagringsanlæg)	Afventer udkast til certificeringer Antal operatører (antal lagringsanlæg)	I alt Antal operatører (antal lagringsanlæg)^[2]
AT	1 (1)	3 (7)	4 (8)
BE	1 (1)		1 (1)
BG		1 (1)	1 (1)
CZ		4 (9)	4 (9)
DE		25 (50)	25 (50)
DK	1 (2)		1 (2)
ES	2 (4)		2 (4)
FR	3 (16)		3 (16)
HR	1 (1)		1 (1)
HU	2 (5)		2 (5)
IT		3 (13)	3 (13)
LV	1 (1)		1 (1)
NL	3 (4)	1 (3)	4 (7)
PL	1 (7)		1 (7)
PT	1 (1)		1 (1)
RO	2 (6)		2 (6)
SE	1 (1)		1 (1)
SK	2 (2)		2 (2)
I ALT	22 (52)	37 (83)	59 (135)

For at støtte medlemsstaterne med udstedelsen af foreløbige certificeringer afholdt Kommissionen særlige møder i Gaskoordinationsgruppen for at give praktisk vejledning i certificering af lagersystemoperatører og -ejere. Kommissionen mindede om, at certificeringen bør mindske risikoen for gasforsyningssikkerheden på regionalt, nationalt eller EU-plan som følge af *bl.a.*:

- a) ejerskab, forsyning eller andre kommercielle forbindelser, der kan have en negativ indvirkning på lagersystemoperatørens incitamenter og evne til at fylde den underjordiske gaslagerfacilitet
- b) Unionens rettigheder og forpligtelser over for et tredjeland i henhold til folkeretten, herunder enhver aftale, der er indgået med et eller flere tredjelande, som Unionen er part i, og som omhandler spørgsmålet om energiforsyningssikkerheden
- c) de pågældende medlemsstaters rettigheder og forpligtelser i forhold til et tredjeland i henhold til aftaler, som de pågældende medlemsstater har indgået med et eller flere tredjelande, i det omfang disse aftaler overholder EU-retten, eller
- d) eventuelle andre specifikke forhold og omstændigheder vedrørende sagen.

⁴ Certificeringerne udstedes af operatøren og/eller af lagringsanlægget.

⁵ Baseret på udveksling med medlemsstaterne, GIE AGSI+ og ACER og VIS' gasoplagringsrapport 2023.

5. OVERHOLDELSE AF MÅLENE FOR LAGERFYLDNING

For at sikre gasforsyningssikkerheden i årenes løb og overholde gasoplagringsmålet på 90 % den 1. november hvert år har forordningen om gasoplagring tillagt Kommissionen gennemførelsesbeføjelser til at fastsætte fyldningsforløbet for hver medlemsstat med underjordiske gaslagerfaciliteter fra 2023 og de følgende år på grundlag af det udkast til fyldningsforløb, som hver af disse medlemsstater har forelagt. I 2023 opfyldte alle medlemsstater i henhold til artikel 6a i forordning (EU) 2017/1938 som indsat ved forordningen om gasoplagring de mellemliggende mål, der var fastsat for 2023 ved gennemførelsesforordning (EU/2022/2301), som blev vedtaget den 23. november 2022. Flere medlemsstater nåede op på 100 % (eller overskred deres angivne kapacitet⁶) før den 1. november 2023. Kommissionen behøvede derfor ikke at træffe foranstaltninger i 2023 for at sikre overholdelse af fyldningsforløbene og fyldningsmålene.

⁶ Visse lagerfaciliteters fysiske lagerkapacitet kan under visse omstændigheder være højere end den arbejdsgasmængde, som lageroperatørerne har indberettet.

Tabel 3 — Overholdelse af fyldningsmålene i forordningen om gasoplagring for 2023

	01-Feb-23		01-May-23		01-Jul-23		01-Sep-23		01-Nov-23	
	Filling level	Reg. target	Filling level	Reg. target	Filling level	Reg. target	Filling level	Reg. target	Filling level	Reg. target
AT	77%	49%	69%	37%	82%	52%	93%	67%	100%	90%
BE	68%	30%	49%	5%	84%	40%	89%	78%	99%	90%
BG	82%	45%	78%	29%	88%	49%	94%	71%	98%	90%
CZ	75%	45%	56%	25%	85%	30%	95%	60%	99%	90%
DE	78%	45%	67%	10%	80%	30%	94%	65%	100%	90%
DK	85%	45%	74%	40%	75%	60%	89%	80%	96%	90%
ES	90%	59%	90%	62%	98%	68%	100%	76%	100%	90%
FR	64%	41%	38%	7%	61%	35%	89%	81%	100%	90%
HR	85%	46%	73%	29%	92%	51%	97%	83%	97%	90%
HU	58%	51%	46%	37%	67%	65%	88%	86%	98%	90%
IT	71%	45%	66%	36%	82%	54%	94%	72%	99%	90%
LV	44%	45%	40%	41%	62%	63%	83%	90%	96%	90%
NL	68%	49%	61%	34%	79%	56%	95%	78%	100%	90%
PL	85%	45%	51%	30%	71%	50%	96%	70%	99%	90%
PT	109%	70%	107%	70%	93%	80%	103%	80%	107%	90%
RO	63%	40%	47%	41%	68%	67%	88%	88%	103%	90%
SE	93%	45%	95%	5%	95%	5%	95%	5%	95%	90%
SK	68%	45%	63%	25%	83%	27%	96%	67%	99%	90%

Kilde: fyldningsniveauer baseret på GIE AGSI+

Den 20. november 2023 fastsatte Kommissionen ved en gennemførelsesforordning⁷ de mellemliggende mål for fyldning af gaslagre, som medlemsstaterne skal overholde i 2024. Som fastsat i artikel 6a, stk. 7, i forordning (EU) 2017/1938 som indsat ved forordningen om gasoplagring blev der i gennemførelsesforordningen fastsat mellemliggende mål for 1. februar, 1. maj, 1. juli og 1. september 2024 for de medlemsstater, der har underjordisk oplagring på deres område, som er sammenkoblet med deres markedsområde. Disse mål var baseret på forslag fra medlemsstaterne, fyldningsniveauet for de foregående fem år og Kommissionens vurdering af den generelle forsyningssikkerhedssituation og har til formål at sikre, at det overordnede lagerfyldningsmål på 90 % er nået senest den 1. november 2024.

⁷ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2023/2633.

Tabel 4 — Mellemliggende mål for 2024 for medlemsstater med underjordiske gaslagerfaciliteter som vedtaget ved Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2023/2633⁸

Member State	1 February intermediate target	1 May intermediate target	1 July intermediate target	1 September intermediate target
AT	50%	40%	58%	72%
BE	30%	5%	40%	78%
BG	52%	33%	55%	77%
CZ	40%	25%	30%	60%
DE	45%	10%	30%	65%
DK	45%	40%	60%	80%
ES	59%	60%	66%	80%
FR	41%	11%	39%	81%
HR	46%	29%	51%	83%
HU	51%	37%	65%	86%
IT	45%	36%	54%	72%
LV	45%	41%	63%	90%
NL	43%	30%	50%	68%
PL	50%	35%	60%	80%
PT	70%	70%	80%	80%
RO	40%	41%	65%	85%
SE	59%	30%	61%	79%
SK	45%	20%	27%	67%

6. GENNEMFØRELSE AF FORORDNINGEN OM GASOPLAGRING I 2024

De mellemliggende mål for opfyldningsforløbene er baseret på input fra medlemsstaterne og en vurdering fra Kommissionen af den generelle forsyningssikkerhedssituation. Medlemsstaternes opfyldningsforløb, der blev foreslået for 2024, svarede til de forløb, der blev vedtaget i 2023. Vurderingen af gasforsyningssikkerheden for gasåret 2023-2024 (fra den 1. oktober 2023 til den 30. september 2024), der primært er baseret på resultaterne af [ENTSOG's vinterprognose for forsyningen 2023/24](#), viser, at de mellemliggende mål som oprindeligt foreslået af medlemsstaterne kan kræve en opjustering, hvis vilkårene for udbud og efterspørgsel ændres i forhold til det foregående år. I forlængelse af rådgivningen fra medlemmerne af Gaskoordinationsgruppen om at holde de mellemliggende mål på linje med 2022-2023 som foreslået af medlemsstaterne og give størst mulig markedsfleksibilitet havde Kommissionen desuden gjort det klart, at indsatsen for at reducere efterspørgslen bør fortsætte for at sikre det samme niveau af forsyningssikkerhed.

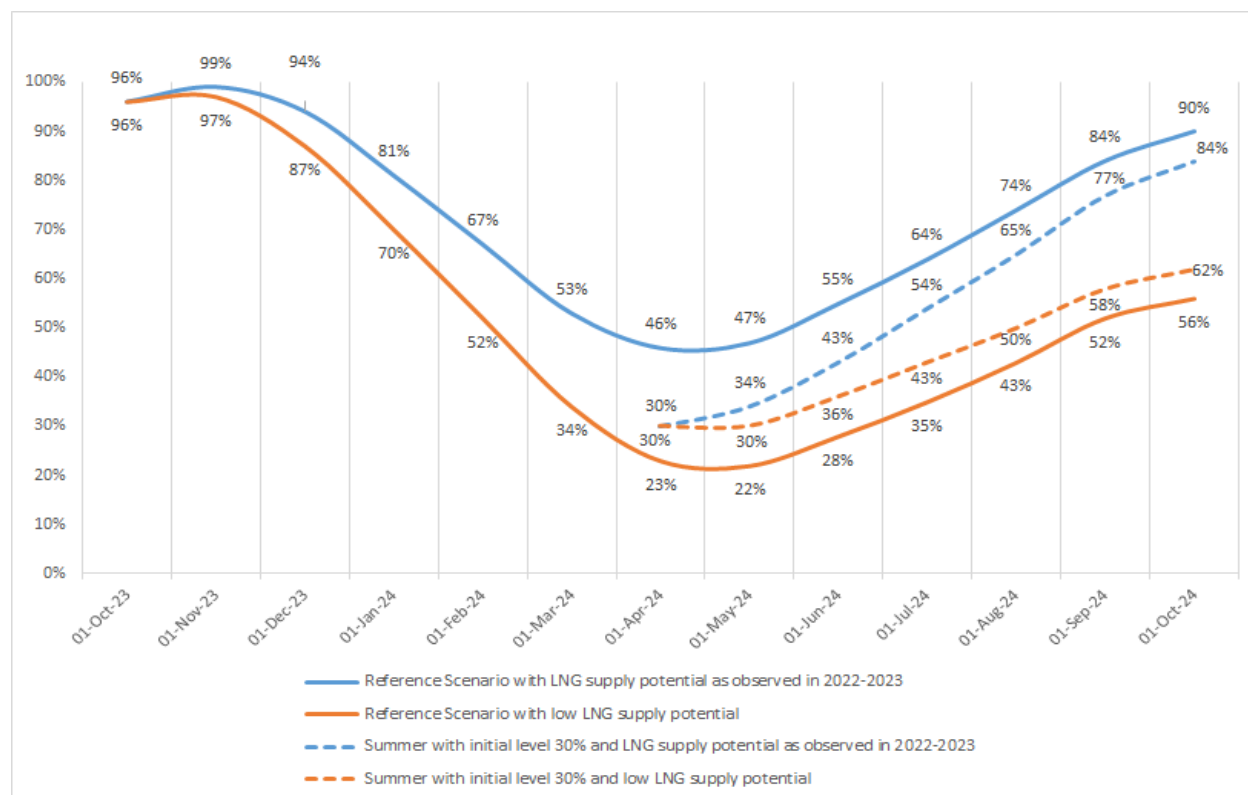
På grundlag af en analyse baseret på ENTSOG's prognose⁹ anslog Kommissionen (jf. betragtning 8 i gennemførelsesretsakten fra november 2023), at EU skulle nå op på mindst 45 % i maj 2024

⁸ Tabellen er underlagt de enkelte medlemsstaters pro rata-forpligtelser i henhold til forordning (EU) 2017/1938, særlig artikel 6a, 6b og 6c.

⁹ entsog.eu/sites/default/files/2023-10/SO0052-23_Winter_Supply_Outlook_2023-24_with_Summer_2024_Overview.pdf.

for at lette genopfyldning af lagre i tilfælde af større efterspørgsel og/eller reduceret udbud i løbet af sommeren 2024. Hvis dette mål ikke nås, kan der være en alvorlig risiko for ikke at opfylde oplagringsmålet på 90 % den 1. november 2024. Dette mellemliggende mål sikrer den nødvendige fleksibilitet til at opfylde fyldningsmålet på 90 % senest den 1. november 2024, selv uden russiske forsyninger i løbet af sommeren, forudsat at andre forsyninger holdes på det nuværende niveau og med en vedvarende reduktion af gasefterspørgslen (figur 3).

Figur 3: Udviklingen i det europæiske opfyldningsniveau for underjordiske lagre under fuld russisk forsyningsafbrydelse i et referencescenarie med LNG-forsyningspotentiale som konstateret i 2022-2023 og lave LNG-mål (et fald på 40 %) for februar og maj med henblik på kollektivt at nå op på et fyldningsniveau på 45 % i maj.

Kilde: ENTSOG's vinterprognose 2023-2024

Prognose for energifællesskabet

I overensstemmelse med udviklingen i EU gennemførte energifællesskabet forordning (EU) 2022/1032 om gasoplagring i et hidtil uset tempo. I henhold til forordningen skal de kontraherende parter sikre, at deres kapacitet er fyldt op til mindst 90 % af deres kapacitet senest den 1. november. Med forordningen pålægges de kontraherende parter desuden en forpligtelse til at sikre, at lagersystemoperatører, der er etableret på deres område, certificeres.

Ifølge [rapporten fra energifællesskabets sekretariat om gennemførelsen af forordningen om gasoplagring](#) af 1. juni 2023 opfyldte Serbien og Ukraine, som er kontraherende parter med gaslagerfaciliteter, målene, herunder mellemliggende mål. I rapporten opfordres de kontraherende

parter uden lagre til at gøre en yderligere indsats for at gennemføre oplagringsforpligtelserne og anvende de eksisterende instrumenter, såsom undertegnelse af byrdefordelingsaftaler og sikring af, at de har lagerkapacitet til en del af deres årlige efterspørgsel (mindst 15 %) i nabolandene.

Ukraine gennemførte størstedelen af kravene i forordning (EU) 2022/1032 og opfyldte forpligtelserne vedrørende lagersystemoperatøren og forløbsniveauet for gas i lagrene. Med hensyn til certificeringen af lagersystemoperatører i energifællesskabet er det kun Ukraine og Serbien, der har lagerkapacitet. I Ukraine blev Ukrtransgaz certificeret i april 2023, og Serbien har endnu ikke gennemført forordningen som retsgrundlag for certificering. Desuden gennemførte lager- og transmissionssystemoperatører i Ukraine en stresstest af oplagring baseret på en række udvalgte scenarier med henblik på at fastslå, om den gas, der lagres af udenlandske forhandlere under toldoplagsordningen, kan udtømmes til ejerne i en krise.

Den 13. november 2023 vedtog energifællesskabets sekretariat omfattende lagerfyldningsforløb for 2024.

7. ANALYSE AF DE POTENTIELLE VIRKNINGER FOR GASPRISERNE

Lagre er afgørende for at lette spændingerne på markederne, da de kan levere store mængder til markedet, når udbuddet er stramt, og dermed afbøde prisudsving og stigninger.

Efterspørgslen efter gas er ofte prisuelastisk på kort sigt. Markedsstramninger som følge af forsyningsknaphed kan derfor hurtigt give sig udslag i betydelige prisstigninger. I den forbindelse er tilgængeligheden af fleksibilitetskilder, såsom lagring, af afgørende betydning for at øge udbuddet på kort sigt og bevare balancen mellem udbud og efterspørgsel i systemet.

Den rolle, som lagring spiller med hensyn til at lette pristrykket, er bredt anerkendt i industrien og i den økonomiske litteratur.

Det Internationale Energiagentur bemærkede f.eks. i sin [midtvejsgasrapport fra 2023](#), at et højt lagerniveau sammen med en afdæmpet efterspørgsel pressede gaspriserne på spotmarkedet i Europa i tredje kvartal af 2023. Tilsvarende anførte ACER i sin [rapport](#) fra juni 2023, at lagerfyldningsniveauerne ligger betydeligt over gennemsnittet i de seneste år og har bidraget til at presse priserne ned.

Gaslagrings indvirkning på priserne blev vurderet i flere økonomiske artikler. F.eks. så Brown og Yücel (What Drives Natural Gas Prices, 2008) på de amerikanske gasdata mellem 1997 og 2007 og konstaterede, at lagring over den sæsonbestemte norm reducerer naturgaspriserne. Hulshof et al. (2015)¹⁰ analyserede TTF-day-ahead-spotprisen i perioden 2011-2014 og konstaterede ligeledes, at spotpriserne normalt er højere, når fyldningsgraden for lagerfaciliteter ligger under gennemsnittet. Obadi og Korcek (2020)¹¹ så også på TTF-priserne mellem 2016 og 2019 og konkluderede, at lagerniveauer, der ligger under det historiske gennemsnit, resulterer i strammere markeder, hvilket uundgåeligt fører til et opadrettet pres på priserne.

Som det fremgår af nedenstående graf, har engrospriserne på gas svinget mellem 30 og 50 EUR/MWh i de seneste måneder. Selv om priserne stadig er betydeligt højere end før krisen, er de

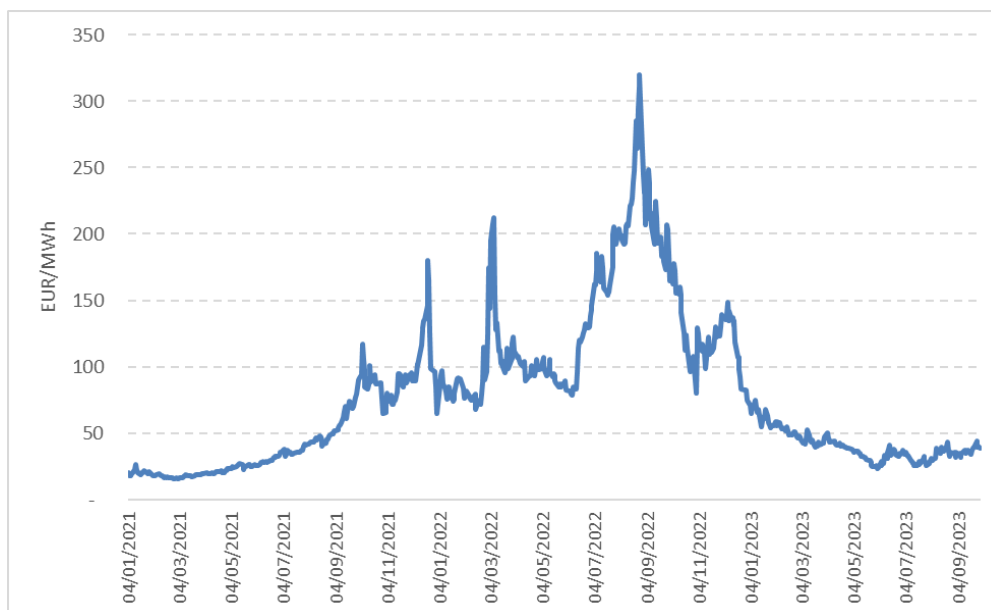
¹⁰ [What Drives Natural Gas Prices? på JSTOR](#).

¹¹ [EconPapers: Examining the Drivers of Natural Gas Price in Europe — Focus on the Role of Speculators \(repec.org\)](#).

faldet markant, siden krisen toppede i sommeren 2022, hvor priserne nåede op på et hidtil uset niveau på over 300 EUR/MWh.

Medlemsstaterne og Kommissionen indførte en omfattende pakke af foranstaltninger, der tilsammen bidrog til at forbedre markedssituationen og lette presset på priserne. Tilsagnet om at lagre minimumsmængder af gas forud for vinteren, jf. forordning (EU) 2022/1032, spillede en vigtig rolle i dette sæt af initiativer, og det meget høje niveau af lagerfyldning, der er observeret siden slutningen af efteråret 2022, har været en vigtig (men ikke den eneste) afgørende faktor for at mindske spændingerne på markedet og presse gaspriserne ned.

Figur 4 — TTF month-ahead-priser — januar 2021 — september 2023

Kilde: ENER baseret på globale data fra S&P

8. KONKLUSION

I 2023 er alle de mål, der er fastsat i forordningen om gasoplagering, nået eller overgået. Oplagringsmålet på 90 % var nået i midten af august, og den 1. november blev der indberettet gaslagerniveauer over 99 %. Ved udgangen af 2023 var gennemsnitsniveauet stadig tæt på at være rekordhøjt, nemlig 85 %¹². De foranstaltninger, som medlemsstaterne har gennemført, og som understøttes af reduktionen af gasefterspørgslen, både med hensyn til niveau og timing, har vist sig at være effektive for markedsdeltagerne med hensyn til at holde lagerniveauet på et passende niveau frem til 2023 og opfylde lagringsmålet. Opfyldelsen af målene forud for den lovgivningsmæssige tidsplan gjorde det endda muligt at injicere yderligere 2,5 mia. m³ i Ukraine i løbet af sommeren, hvilket gensidigt forstærkede gasforsynings sikkerheden i EU og Ukraine.

Mekanismen med mellemliggende minimumsmål giver medlemsstaterne rigelig plads til at fastsætte deres egne foranstaltninger og planer. Opnåelse af målene i forordningen om

¹² 86,40 % på EU-plan fra [Gas Infrastructure Europe — AGSI \(gie.eu\)](https://www.gie.eu/).

gasoplagring bidrog i høj grad til at styrke forsyningssikkerheden i vinteren 2023/24, hvilket igen reducerede risikopræmien på gasmarkedet ved årets udgang.

Med forpligtelsen til at certificere gasoplagring har forordningen om gasoplagring til formål at undgå enhver skadelig indflydelse fra tredjelande på fyldningen af lagringsanlæg. Certificeringsprocessen er langt fremme for en betydelig del af lageroperatørerne og lagringsanlæggene. Kommissionen er i kontakt med de medlemsstater, der stadig mangler at forelægge udkast til certificeringsafgørelser. Selv om en række certificeringer endnu ikke er afsluttet, foreligger der i øjeblikket ingen dokumentation for, at lagerejerskab eller lageroperatører kan bringe EU's gasforsyningssikkerhed i umiddelbar fare.

Det er almindeligt anerkendt, at oplagringsniveauerne har haft en positiv effekt i forhold til gaspriserne — selv om det er vanskeligt at vurdere præcist, i hvilket omfang. De forløb og mål, der er fastsat i forordningen, bidrog derfor til at lette presset på gaspriserne ved at fastsætte minimumslagerniveauer, som i vid udstrækning blev overskredet i 2023. Volatiliteten på gasmarkedet og gaspriserne var betydeligt lavere i 2023 end i 2022. Desuden er det vigtigt at undersøge virkningerne af oplagringen og reduktionen af efterspørgslen. Reduktionen af efterspørgslen vil fortsat være en afgørende faktor for at opnå en tilstrækkelig lagerfyldning, som er en del af den samme forsyningssikkerhedsarkitektur som foranstaltninger på efterspørgselssiden.

BILAG — Detaljeret oversigt over gennemførte foranstaltninger pr. medlemsstat med underjordisk gaslagring

Foranstaltning (som foreslået i forordningens artikel 6b)	MS	Beskrivelse
Minimumsmængde i gaslager	AT	Gasleverandører til beskyttede kunder skal opfylde forsyningsstandarden (artikel 6 i forordningen om forsyningssikkerhed)
	BG	Markedsdeltagere med kunder med uregelmæssigt forbrug har pligt til at opretholde en strategisk reserve i forbindelse med forsyningssikkerhed og sæsonudsving
	CZ	Gasforhandlere, der leverer gas direkte, har pligt til at opretholde gaslagre svarende til 30 dages usædvanlig stor gasefterspørgsel
	ES	Leverandører har pligt til at opretholde gaslagre svarende til 27,5 dages forbrug i det foregående år
	HU	Forsyningspligtige gasleverandører har pligt til at opretholde sikkerhedslagre baseret på spidsbelastningsforbruget om vinteren i de seneste 120 måneder
	PT	Markedsdeltagere har pligt til at opretholde sikkerhedsreserver og yderligere reserver
	RO	Gasleverandører og varmeproducenter har pligt til at oprette og opretholde gaslagre indtil udgangen af oktober hvert år
	SK	Sikre gasmængder for at opfylde forsyningsstandarden. Ministeriet afgør, om disse mængder skal lagres eller kontraktmæssigt sikres
2. Udbudskapacitet	BE	Lagersystemoperatører skal udbyde kapacitet til markedsdeltagere via auktioner
	DK	Udbudskapacitet via auktioner*
	ES	Kapacitetsforpligtelse tildeles direkte, og resten bortauktioneres
	FR	Indehavere af lagre har pligt til at lagre 85 % af den reservede kapacitet senest den 1. november hvert år
	IT	Øget antal auktioner for månedlige lagerkapacitetsprodukter
	PT	Markedsdeltagerne skal reservere kapacitet udelukkende til sikkerhed og supplerende reserver
3.1. Balanceringslager forvaltet af TSO'en	IT	Indkøb af gas og injektion til drift af transmission og oplagring
3.2. Forpligtelser, der pålægges udpegede enheder	CZ	Lagerbrugere har pligt til at lagre tilstrækkelig gas i overensstemmelse med fyldningsforløbene
	DE	THE's forpligtelse til at deltage i udbud vedrørende oplagringsmuligheder
	DK	Energinet er ansvarligt for påfyldningskrav og nødoplagring
	IT	Kun i tilfælde af aktiveret kriseniveau
	PL	Gasleverandører og endelige forbrugere, der importerer gas, skal opretholde obligatoriske gaslagre, der dækker 30 dages import
4. Koordinerede instrumenter		
5. Frivillige fælles indkøbsmekanismer		
6. Finansielle incitament for markedsdeltagere	BE	Tilskynde markedsdeltagerne til at fylde gas i lagre*

	CZ	Finansielle incitamentter til CEZ til at levere gas fra den nederlandske LNG-terminal i Eemshaven til den tjekkiske VTP (3 mia. m ³ pr. år)
	DK	Tilskynde markedsdeltagerne til at fylde gas i lagre*
	ES	Den tekniske forvalters omkostninger dækkes over statsbudgettet og af markedsdeltagerne
	IT	Differencekontrakter. Ydelse af en lagerpræmie. Sanktion for lagre, der ligger under det niveau, som lageroperatøren har fastsat*
	NL	Tilskudsordning forlænget for 2023-2024 (forsikringstype, hvis markedsvilkårene ikke er gunstige i lagerfyldningssæsonen). Det underjordiske lager Bergermeer er ikke medtaget
7. Udnyttet reserveret kapacitet	AT	Krav om, at kapacitetsindehavere skal anvende eller frigive udnyttet reserveret kapacitet
	BE	Foranstaltning godkendt af den nationale tilsynsmyndighed (use-it-or-lose it)
	CZ	Frigivelse af reserveret kapacitet tilbage til markedet, hvis denne ikke udnyttes af en lagerbruger
	DE	Lagersystemoperatøren frigiver reserveret, men uudnyttet kapacitet til THE
	ES	Overtegnings- og tilbagekøbsmekanisme
	HR	Automatisk overdragelse af udnyttet kapacitet til andre lagervirksomheder eller til statens energiselskab HEP*
8. Strategisk oplagring	AT	20 TWh strategiske gasreserver udelukkende beregnet til forsyningsikkerhedsformål
	BG	Bulgartransgaz er forpligtet til at opretholde op til højst 70 mio. m ³ i forbindelse med forsyningsikkerheden
	CZ	ASMR skal opretholde gaslagre, der skal anvendes i krisesituationer
	DE	En del af de opbevaringsmuligheder, som THE har udbudt opretholdt med en opsigelsesmulighed
	DK	Statsejede TSO'er har strategiske lagre*
	ES	Gaslagre af de 20 dage ud af de 27,5, der er minimumsforpligtelsen
	HU	Opretholdelse af to særskilte gasreserver: naturgassikkerhedslagrene og de særlige naturgaslagre
	IT	Strategiske reserver på 49,3 TWh (4,62 mia. m ³), som kun kan trækkes tilbage i nødsituationer
	LV	Strategisk reserve for 2023 som defineret i loven: 1,8-2,2 TWh
9. Udpegelse af en særlig enhed	ES	Den tekniske systemforvalter (Enagás GTS) skal dække gaslagrenes forpligtelser
	DE	THE skal købe og injicere egen gas for at opfylde fyldningsmålene
	IT	Snam og GSE har til opgave at sikre, at der oplagres tilstrækkelig gas i vinterperioden
	FR	Lagersystemoperatører er ansvarlige for at udfylde hullet for at nå opfyldningsmålene efter anmodning fra regeringen
	NL	Udpegelse af en udpeget part til at fylde op til 20 TWh af det underjordiske lager Bergermeer (faktisk lagring på 14,1 TWh)
	SE	Swedegas er ansvarlig for at sikre, at fyldningsmålene nås
10. Rabatter på lagertariffer	BE	Udbud af kapacitet til mindstepriser med rabat i forhold til den regulerede tarif
	ES	Rabatter til markedsdeltagere, der opfylder deres forpligtelse til minimumslagre, og til lagerbrugere, der købte kapacitet via auktioner og fyldte 90 % af deres reserverede kapacitet den 1. november

11. Kapital- og driftsudgifter	BE	Sidste udvej*
	IT	Findes, hvis eventuelle omkostninger forbliver udækkede. Ellers sænker systemet takstordningen for slutkunderne ved hjælp af tillæggene fra lagerauktionsindtægterne.

*Foranstaltning indsamlet af Kommissionen, som ikke indgår i [ACER's gaslagringsrapport for 2023](#).

Kilde: Medlemsstaternes svar på Kommissionens undersøgelse og ACER's gaslagringsrapport 2023.